

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRASOV
1.2 Facultatea	DESIGN DE MOBILIER ȘI INGINERIE A LEMNULUI
1.3 Departamentul	PRELUCRAREA LEMNULUI SI DESIGNUL PRODUSELOR DIN LEMN
1.4 Domeniul de studii	INGINERIE FORESTIERA
1.5 Ciclul de studii ¹⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	ECODESIGN DE MOBILIER ȘI RESTAURARE / ECODESIGN DE MOBILIER ȘI RESTAURARE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ELEMENTE DE TEORIA RESTAURARII ȘI CONSERVAREA PATRIMONIULUI CULTURAL							
2.2 Titularul activităților de curs	Expert restaurator dr. Georgiana GĂMĂLIE							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Expert restaurator dr. Georgiana GĂMĂLIE							
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾ Obligativitate ³⁾	DS DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/ laborator/ proiect	1L
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/ laborator/ proiect	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					50
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore de activitate a studentului	152				
3.8 Total ore pe semestru	180				
3.9 Numărul de credite ⁴⁾	6				

4. Precondiții

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții

5.1 de desfășurare a cursului	• sală dotată cu PC și sistem video-proiecție
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	• orele de aplicații se desfășoară în principal prin vizite de documentare în muzee și laboratoare de conservare-restaurare

6. Competențe specifice acumulate și rezultate ale învățării

Competențe profesionale	Cp 3. Adună informații tehnice 3.1 Cunoștințe R.Î. 3.1.2 Absolventul explică și specifică elementele specifice ce definesc bunurile culturale aparținând civilizației lemnului și componentele valorii patrimoniale a acestora. R.Î. 3.1.3 Absolventul specifică și explică elementele specifice conservării-restaurării științifice a mobilierului / bunurilor culturale din lemn. 3.2 Abilități R.Î. 3.2.1 Absolventul gestionează principiile tehnice de conservare-restaurare și prevederile codului etic. 3.3 Responsabilitate și autonomie R.Î. 3.3.2 Absolventul gestionează și specifică cu responsabilitate standardele de bună practică specifice domeniului. Cp 6. Analizează datele testelor 6.1 Cunoștințe R.Î. 6.1.1 Absolventul descrie în mod specific, funcție de caz, principiile tehnice de conservare-restaurare și prevederile codului etic. 6.2 Abilități R.Î. 6.2.1 Absolventul interpretează și aplică în mod specific, funcție de caz, principiile tehnice de conservare-restaurare și prevederile codului etic. 6.3 Responsabilitate și autonomie R.Î. 6.3.1 Absolventul este responsabil în situații concrete de rezolvarea eficientă a problemelor pe baza rezultatelor obținute în urma testelor, în scopul furnizării unor concluzii și soluții adecvate.
Competențe transversale	Ct 1. Exerciță față de colegi leadership orientat către rezultate R.Î. 1.3. Absolventul este capabil să colaboreze în cadrul echipelor multidisciplinare cu toți membrii acesteia. Ct 2. Gestionează dezvoltarea profesională personală R.Î. 2.1. Absolventul este capabil să aprecieze obiectiv pregătirea sa profesională în raport cu nevoile pieței muncii. R.Î. 2.2. Absolventul este responsabil și adoptă o atitudine pozitivă față de cerințe noi și provocatoare care pot fi satisfăcute doar prin învățare pe tot parcursul vieții.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Conștientizarea importanței patrimoniului cultural național și universal, cunoașterea componenței acestuia, a legislației specifice și a normelor de conservare pentru o abordare realistă și responsabilă în analiza unor situații concrete, precum și cunoașterea conceptului actual de conservare – restaurare, a principiilor generale ale restaurării și a codului etic al profesiei de conservator-restaurator, pentru a dobândi capacitatea de analiză critică a unor studii de caz.
Obiectivele specifice	Dobândirea unor cunoștințe de bază referitoare la patrimoniul cultural național ca definire, componență, importanță, valoare și aspecte de protecție legislativă. Cunoașterea normelor de conservare preventivă a patrimoniului cultural mobil și imobil și formarea abilităților de analiză critică a aplicării acestora (studii de caz). Înțelegerea și diferențierea conceptelor de conservare-restaurare vs. recondiționare. Conștientizarea importanței activității de conservare-restaurare pentru păstrarea moștenirii culturale. Cunoașterea / înțelegerea principiilor tehnice generale de conservare-restaurare și a prevederilor codului etic și abilități de analiză a modului/limitelor de implementare practică (studii de caz). Abilități de prezentare și susținere opinii, diseminare.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
Structura și importanța disciplinei Prezentarea Fișei de disciplină.	Prelegere pe bază de slide-uri	1	
A: Conservarea patrimoniului cultural 1.Patrimoniul cultural național: definire, terminologie, clasificare, importanță în contextul patrimoniului cultural universal; Bunuri culturale mobile și obiective clasate. Conservarea și restaurarea patrimoniului cultural.	Prelegere pe bază de slide-uri Dezbateri interactive Evaluare continuă	1	Evaluarea continuă constă în exerciții de recunoaștere elemente de patrimoniu cultural
2.Elemente de legislație a patrimoniului cultural național și universal.	Prelegere pe bază de slide-uri Dezbateri interactive Evaluare continuă	2	
3.Norme de conservare preventivă a patrimoniului cultural imobil în corelație cu factorii care influențează starea de conservare a patrimoniului cultural imobil.	Prelegere pe bază de slide-uri Dezbateri interactive Studii de caz TEST de evaluare continuă Nr.1	2	Testul de evaluare continuă nr.1 vizează verificarea cunoștințelor dobândite referitoare la conservarea bunurilor imobile.
4.Norme de conservare preventivă a patrimoniului cultural mobil în corelație cu factorii care influențează starea de conservare a bunurilor culturale mobile.	Prelegere pe bază de slide-uri Dezbateri interactive Studii de caz TEST de evaluare continuă Nr.2	2	Testul de evaluare continuă nr.2 vizează verificarea cunoștințelor dobândite referitoare la conservarea bunurilor mobile.
B.Teoria și etica restaurării 1.Conceptul actual de conservare-restaurare în conformitate cu organisme și documente cu aplicabilitate internațională.	Prelegere pe bază de slide-uri Dezbateri interactive	2	
2.Principiile generale ale restaurării: prezentare generală, aplicabilitate pentru mobilier.	Prelegere pe bază de slide-uri Dezbateri interactive Studii de caz Evaluare continuă Prezentare referat	2	Evaluarea continuă constă în prezentare și verificare Referat Restaurare : Analiza critică a unui studiu de caz – restaurarea unei piese de mobilier/ obiect din lemn, cu prezentarea detaliată a stării de conservare inițiale, a investigațiilor și a etapelor de intervenție directă
3.Concepția de restaurare și documentația de restaurare.	Prelegere pe bază de slide-uri Dezbateri interactive Studii de caz Evaluare continuă Prezentare referat	1	
4.Codul etic al profesiei de conservator-restaurator	Prelegere pe bază de slide-uri Dezbateri interactive	1	

	Evaluare continuă Prezentare referat		
Total ore curs		14	
Bibliografie 1. Brandj, C., 1996. <i>Teoria restaurării</i>, Biblioteca de artă, Editura Meridiane, București. 2. Gămălie, G., 2026. Elemente de teoria restaurării și conservarea patrimoniului cultural – Note de curs. 3. Guttman, M. editor, 2007. <i>Tendințe în conservarea preventivă</i>, Conferința Internațională, CNM ASTRA, Sibiu. 4. Ionescu, A. G., 2014. <i>Icoane pe lemn. Icoane pe sticlă. Cercetare – Restaurare – Valorificare. Ed. Astra Museum Sibiu.</i> 5. Mihalcu, M., 1970. <i>Conservarea obiectelor de artă și a monumentelor istorice</i>. Editura științifică, București. 6. Moldoveanu, A., 2010. <i>Conservarea preventivă a bunurilor culturale</i>. Ed. Cetatea de Scaun Târgoviște 7. Mustață, M., Mustață, Ghe., Ungurean, B., Moșneagu, M., Gămălie, G., Axinte, L., 2013. <i>Etiopatologia operei de artă</i>, Editura Academiei Oamenilor de Știință din România, București. 8. Sandu, I., 2008. <i>Deteriorarea și degradarea bunurilor de patrimoniu cultural</i>, vol. I, II, Editura Universității A.I. Cuza, Iași. 9. Sandu, I.C.A., Sandu, I., Popoiu, P., Saanen, A.V., 2001. <i>Aspecte metodologice privind conservarea științifică a patrimoniului cultural</i>, Editura CORSON, Iași. 10. Sandu, I.C.A., 2000. <i>Principii fundamentale de teoria conservării și restaurării</i>, Editura CORSON, Iași. 11. Timar, M.C., 2003. <i>Restaurarea mobilei</i>, teorie și practică, Editura Universității Transilvania, Brașov. 12. Timar, M.C., 2015. Elemente de teoria restaurării și conservarea patrimoniului cultural – Note de curs. Publicații periodice/ reviste de specialitate: Caietele restaurării, Editura ACS. Publicații muzee: ACTA MUSEI – Brukenthal Sibiu, CIBINUM – ASTRA Sibiu, DROBETA – Seria Restaurare – conservare, Muzeul Regiunii Porților de Fier, Drobeta Turnu Severin, RESTITUTIO – Muzeul Național al Satului „D. Gusti” București, MATCONS – Salon național de restaurare, Muzeul Olteniei Craiova, etc. Revista PRO LIGNO (www.proligno.ro) și publicație Conferințe internaționale ICWSE, Facultatea de design de mobilier și inginerie a lemnului, Universitatea Transilvania, Brașov. Pagini web CIMEC, ICCROM, ENCoRE, ECCO, ICOM, CII, ICN, AIC, EPISCON			
8.2 Laborator	Metode de învățare	Nr de ore	Observații
1. Prezentarea obiectivelor și activităților specifice disciplinei și oportunități de dezvoltare profesională prin voluntariat Vizită Expoziție Restaurare	Expunere, conversație, dezbateri	2	
2. Vizite de documentare în laboratoare de restaurare pentru înțelegerea conceptului de conservare-restaurare și a modului de aplicare a principiilor de conservare-restaurare și a codului etic al profesiei, precum și realizarea unor contacte profesionale valoroase.	Documentare în teren Discuții cu specialiști Analiză critică studii de caz Expunere și demonstrații practice Evaluare continuă	4	Evaluare continuă constă în executarea unor intervenții practice de conservare primară și evidențierea pieselor.
3. Vizite de documentare în teren (obiective de patrimoniu din Brașov și împrejurimi) pentru conștientizarea diversității și valorii patrimoniului cultural, evaluarea stării de conservare în corelație cu normele de	Documentare în teren Discuții cu specialiști Analiză critică studii de caz	4	Evaluare continuă constă în întrebări de fixare a cunoștințelor/ termenilor specifici.

conservare preventivă – bază documentare Referat Conservare	Sinteză și analiză comparativă informații – formulare opinii personale Evaluare continuă		
4. Prezentare referate obligatorii realizate pe baza conținutului cursului, a documentării în teren în cadrul laboratoarelor și a documentării electronice și din alte surse	Analiză critică studii de caz Evaluare continuă Prezentare referat	4	Evaluarea continuă constă în prezentare și verificare Referat Conservare – Analiza unui studiu de caz privind aplicarea normelor de conservare preventivă pentru un monument istoric, cu reliefarea valorii patrimoniale a acestuia și a stării actuale de conservare
Total ore		14	
Bibliografie: 1. Gămălie G., 2026. Elemente de teoria restaurării și conservarea patrimoniului cultural – Note de curs. 2. Ghiduri de arhitectură (diferite zone), 2017, Ordinul arhitecților din România. 3. LEGIS - colecție de legi și acte normative (actualizate). 4. Lista Monumentelor Istorice, 2015. 5. Regulamente și planuri locale de urbanism (actualizate).			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina *Elemente de teoria restaurării și conservarea patrimoniului cultural* oferă cunoștințele de bază pentru înțelegerea importanței patrimoniului cultural național și universal, a protecției sale legislative, precum și a necesității conservării științifice a acestuia în concordanță cu normele internaționale ECCO, ENCoRe în vigoare (ghidul profesiei de conservator-restaurator și codul etic). Aceste cunoștințe constituie o bază absolut necesară pentru a profesa în domeniul conservării /restaurării în cadrul centrelor /laboratoarelor de conservare-restaurare din muzee, al atelierelor particulare/ mediul privat sau în serviciile abilitate pentru evidența și conservarea patrimoniului cultural național. Suplimentar, conștientizarea și educația, dublate de cunoștințele de bază necesare, contribuie la formarea unei atitudini civice corecte față de problematica conservării patrimoniului cultural în România.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
Curs	Activitate continuă și participare la curs: - prezență activă și intervenții argumentate; - integrarea cunoștințelor teoretice în discuții cu utilizarea adecvată a termenilor specifici; - demonstrarea unei gândiri reflexive asupra teoriilor discutate și formularea unor opinii personale; - întocmirea și prezentarea Referatului Restaurare.	Evaluare continuă	25%
	Probă orală: - Prezentare postere Conservare și Restaurare, cu aprofundarea modului de aplicare a normelor generale de conservare preventivă pentru monumentul istoric, respectiv ilustarea concepției de restaurare și analiza aplicării principiilor de restaurare pentru piesa de mobilier/ obiectul din lemn. - Rezolvarea unui subiect tras la sorți, legat de explicarea termenilor de specialitate dobândiți, principiile restaurării și normele de conservare.	Evaluare sumativă (Examen oral)	50%
Seminar/ laborator/proiect	Activitate continuă și participare la laborator: - participare activă în vizitele la muzee: contribuții relevante, întrebări pertinente, implicare în dezbateri; - întocmirea și prezentarea referatului Conservare. Realizarea sarcinilor aplicative: - analiza modului de aplicare a principiilor de restaurare și a măsurilor de conservare preventivă în diferite cazuri regăsite în vizitele în teren, precum și în studiile de caz analizate în referate; - rezolvarea corectă a sarcinilor practice de conservare primară și evidență piese. Calitatea răspunsurilor: - utilizarea adecvată a termenilor specifici; - calitatea documentării, capacitatea de sinteză și interpretare informații.	Evaluare continuă	25%
Standard minim de performanță			
Înțelegerea și aplicarea conceptelor de conservare-restaurare vs. recondiționare și cunoașterea principiilor de restaurare, a codului etic al profesiei și a normelor de bază de conservare preventivă a patrimoniului cultural.			

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță		
Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 30.09.2026 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 30.09.2026.

Conf.dr.ing. Alin OLARESCU

Prof.dr.ing. Mihaela CAMPEAN

Decan

Director departament,

Expert restaurator dr.
Georgiana GĂMĂLIE

Expert restaurator dr.
Georgiana GĂMĂLIE

Titular curs,

Titular laborator

Notă:

- ¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare).
- ²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat.
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: DF (disciplină fundamentală)/ DS (disciplină de specializare)/ DC (disciplină complementară)
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: DOB (disciplină obligatorie)/ DOP (disciplină opțională)/ DFA(disciplină facultativă).
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 30 ore.